

Historien om

James Gordon Ogilvie
(1901-1972)

lørdag d. 13. maj kl 13-16

Fra 14/5 – 30/7

fredag-lørdag-søndag kl 11-16

gratis adgang

Vognporten

Valseværksstræde 5, Frederiksværk

Halsnæs Kunstmuseum

I 2015 forestod Halsnæs Kunstmuseum i kulturhuset Gjethuset en stor udstilling med kunstneren James Gordon Ogilvie. Udstillingen var til dels baseret på mange lånte værker fra henholdsvis lokalområdet borgere samt længere væk boende udlånere, som reflekterede på efterlysende annoncer. Men helt særligt var den donation af 20 værker fra kunstnerens efterkommere formidlet af daværende galleriejer Leif Nielsen.

I efteråret 2022 ønskede Halsnæs Kunstmuseum at markere 50-året for kunstnerens død med en ny udstilling i de udstillingslokaler, som Halsnæs Kunstmuseum i mellemtiden har fået stillet til rådighed af Halsnæs Kommune. Foreningen tog derfor kontakt til kunstnerens efterkommere i henholdsvis Holland og Belgien for at orientere om planerne. Halsnæs Kunstmuseums plan blev modtaget med stor imødekommenhed, idet man fandt at Halsnæs Kunstmuseum ville være det velvalgte sted, hvortil man ønskede at donere af efterladt kunst fra James Gordon Ogilvies hånd.

Med lejet kassevogn hentede Halsnæs Kunstmuseum derefter 12 store flyttekasser og 10 velemballerede tunge pakker 125 malerier og i hundredvis af tegninger, grafiske arbejder, illustrationer til aviser, ugemagasiner og bøger samt adskillige værdifulde skitsebøger.

Alt sammen dokumentation af et kunstnerliv fra ganske ung inden akademitiden til livets sidste penselstrøg. En dokumentation, som overlades til eftertiden som et budskab fra en svunden tid belyst af en kunstners opmærksomme øje.

Den aktuelle udstilling i Vognporten er til dels baseret på disse nys hjembragte kunstværker

James Gordon Ogilvie er født den 31. december 1901 i København. Han fik sin uddannelse som kunstmaler på Det Kgl. Danske Kunstakademi i København i 1920-1927, hvor han var elev af bl.a. Aksel Jørgensen.

Forældrene

James Gordon Ogilvies forældre var malermester James George Ogilvie og organist Petra Hansigne Birgitte Rasmussen, kaldt Signe.. Faderen er født i Helsingør i 1871 som søn af smedemester James Ogilvie og Anna Catherina Marie Poulina Spies.

Slægtsnavnet Ogilvie stammer oprindeligt fra en klanslægt i Skotland. Tilhørsforholdet til den skotske klan fornægter sig ikke, når man besøger James Gordons datter, Susanne, i Belgien, idet klanskjoldet har sin plads over pejsen. I den skotske klanhistorie optræder Ogilvie-slægten i fejder og historiske slag fra 14-1500-tallet. Ogilvie efterkommere træffes i dag i mange lande.

Faderen George Ogilvie havde sit virke som fagmaler og kunstner i København.

Han påtog sig udfordrende dekorationsopgaver hos både private og i offentlige institutioner.

I 1923 indrettede George Ogilvie en spisestue på sin bopæl i København. I samarbejde med en arkitekt havde han fået fremstillet møbler til spisestuen.

Den røde stue

Spisebord med 4 stole, en sofa, bogreol og et indbygget skab samt to små borde var alt sammen malet i en karakteristisk rød/sort maling og dekoreret med blomstermønstre.

Dertil havde en ukendt kunstmaler dekoreret dørene med jagtmotiver.

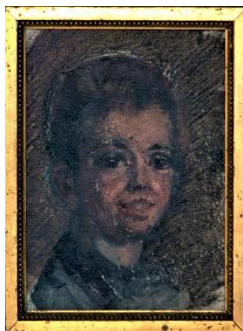
Den særegne stues udseende kom åbenbart kongen, Chr. d. X for øre, og han ønskede at købe hele herligheden til sin egen jagthytte. George Ogilvie nænnede imidlertid ikke at skille sig af med den spisestue, han havde fået designet så privat til deres bolig på Frederiksberg.

Tværtimod tog han "Den røde stue" med sig, da familie i 1927 flyttede til deres nyerhvervede ejendom, "Ørkesholm", en lille gulkalket stråttækket bondegård i Karsemose. 4 km udenfor Frederiksværk.

Foruden James Gordon i 1901 fik parret 3 år senere den 27. august 1904 endnu en søn Alan Danley,

Faderen, James George var selv en sublim billedkunstner.

Han har her forevigtet sin hustru Signe og deres 2 børn James Gordon og Alan Danley omkring 1911.

Her har James George malet sin ca 10-årige søn James Gordon Ogilvie omkring samme år

Alan led desværre af en dengang uhelbredelig blodsygdom, og han døde allerede som 25-årig den 24. september 1929 og blev begravet på Vinderød kirkegård.

Efter et besøg ved sønnens gravsted fik James George kørejlighed hjemad på en hestevogn.

Da hestene efterfølgende løb løbsk sprang James Georg i panik af vognen, men faldt så uheldigt, at han slog hovedet mod en sten og døde på stedet den 10. november 1930.

James George Ogilvie blev begravet ved sin søns side på Vinderød Kirkegård.

Hans hustru, Signe, giftede sig på ny efter nogle år og døde den 4. juni 1952. Hun ligger begravet på sammen gravsted under fælles sten.

Den helt unge James Gordon Ogilvie tog hyre som sømand på et fragtskib; men det hårde og tunge arbejde var for meget for den unge mand, som i stedet drømte om en tilværelse som kunstmaler.

Hans far ville dog have, at han først kom i lære som fagmaler i faderens virksomhed, hvor i øvrigt også lillebroderen Alan senere fulgte samme vej.

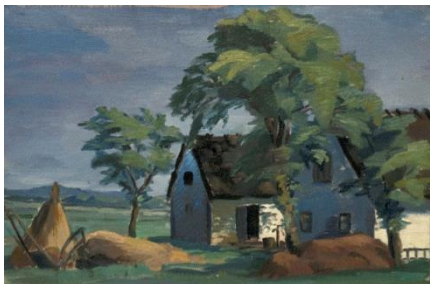
Efter fagmaleruddannelsen indledte James Gordon studiet på

Akvarel fra studietur til England, 1925

Det Kongelige Danske Kunstakademi i 1920. På trods af vanskelige økonomiske kår var han glad og følte, at han endelig befandt sig i det rette miljø. Især blev han inspireret af de franske impressionister.

I 1926 forlovede han sig med Cæcilia Tandrup, født 1905 som datter af den dengang meget kendte forfatter Harald Tandrup (1874-1964).

Gård med træer, Cæcilia Ogilvie. 1932

Cæcilia havde selv været elev på Kunstakademiet samtidig med James Gordon, men efter akademitiden, blev hun ansat på Den Kongelige Porcelænsfabrik som porcelænsmaler.

Uddannet kunstner

I 1928 afsluttede James Gordon sit studie på Kunstakademiet med et fornemt resultat.

For værket "Badende kvinder" tildeltes han Kunstakademiets guldmedalje. Yderligere hæder tilkom, idet kongen Chr d. X forestod selve overrækkelsen af prisen. Maleriet blev da også hurtigt solgt

Kunstneren arbejder på værket "Badende kvinder"

I mange år var James Gordon Ogilvie derefter en af de faste udstillere på Charlottenborg.

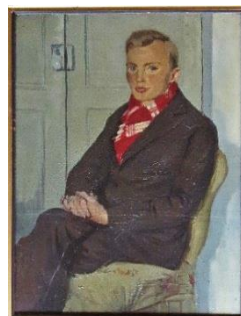
Stilleben med lupiner og pæoner i brun krukke på hvid stol. James Gordon Ogilvie. 1932

Senere i 1928 rejste James Gordon sammen med sin bror Alan til Capri i Italien. Formålet med turen var ikke blot at male i det italienske landskab; men Alan led af sygdom, og familien havde det håb, at det varmere klima måske kunne være gunstigt for ham.

Håbet brast dog allerede året efter, hvor Alan i en alder af blot 25 år døde af en dengang uhelbredelig blodsygdom

James Gordon Ogilvie. "Alan", 1928

I 1929 blev James Gordon og Cæcilia den 17. juni borgerlig viet på Lyngby rådhus.

Bryllupsrejsen, som også blev til en studierejse for de to unge, gik gennem Holland og Belgien til Paris og London.

De første par år boede parret i en meget lille lejlighed på 4. sal på Paludan Müllers vej på Frederiksberg. James Gordon arbejdede som tegner for en avis og var fast illustratør til et ugemagasin.

I samarbejde med forfatteren Harald Lund fik de udgivet en illustreret digtsamling og senere også en illustreret musikbog med børnesange.

Ogilvies illustration til et digt af Harald Lund

I løbet af det første halve århundrede af 1900-tallet havde mange kunstnere fået øje på det maleriske landskab i Nordsjælland og her også især Frederiksværk-området. Også James Gordon Ogilvie så disse kunstneriske kvaliteter, godt hjulpet på vej med forældrenes nye bopæl i "Ørkesholm", en rigtig idyllisk gammel stråttækket bondegård med udsigt til både Arresøen og Arrenakke bakke.

Nu hvor faderen var kommet så ulykkeligt af dage og mor Signe pludselig stod alene i det store hus, var det en

velkommen løsning, at det unge par James Gordon og Cæcilia flyttede op til "Ørkesholm".

James Gordon Ogilvie. Landskab udsigt mod Arresø. 1939

I juli 1934 blev Cæcilia og James Gordon forældre til deres eneste barn, Susanne.

Efter få år giftede James Gordons mor sig imidlertid med en ny mand, som medbragte sin familie, hvorved pladsen på Ørkesholm blev nok for trang, og James Gordon flyttede sammen med hustru og barn i 1941 til et hus i Melby.

Ogilvies skitse af Cæcilia med deres nyfødte datter

James Gordon gav familiens nye hjem i Melby navnet "Findlater", som refererer til et slot på den skotske østkyst, som er lokaliteten for Ogilvie-klanen.

Foto af James Gordon med kone og barn. Cyklen er pakket med malergrejer. Fotoet er fra 1940'erne

*James Gordon Ogilvie, 1945
Motiv fra stuen i huset i Melby.
Til højre sidder datteren Susanne, til
venstre sidder hendes bedste veninde
Grethe fra nabogården, Reinholm.*

I Melby-perioden fik Gordon et godt venskab med interiørmaleren Carl Vilhelm Holsøe, der boede på en gammel gård i Asserbo, og i øvrigt var elev af P.S.Krøyer og god ven med Hammershøj. Inspirationerne har flydt mellem kunstnerne. Efter at Gordons mor, Signe, var flyttet til København med sin nye ægtemand, flyttede Gordon med sin familie i sommeren 1950 tilbage til Ørkesholm.

Den nærmeste omegn var til stadighed den store inspirationskilde til et væld af landskabsmotiver omkring Arresøen og langs kanalen samt bybilledet i såvel Frederiksværk og Hundested.

*James Gordon Ogilvie, 1962
Landskab Melby udsigt til Evetofte*

*James Gordon Ogilvie, uå
Hundested Havn*

Som kunstmaler levede James Gordon et tilbagetrukket liv ude på landet. Han havde svært ved at sælge sine malerier, da han ville, at kunderne skulle komme til ham.

Vældig mange lokale borgere har dog alligevel et Ogilvie-maleri hængende. Men mange er i sin tid sikkert omsat som del af en naturalieøkonomi, når Ogilvie-familien har haft behov for besøg af blikkenslager eller snedker. Af

efterkommerne fortælles det, at Cæcilia til tider forlangte, at nu måtte Gordon i byen med et maleri for at skaffe brød til huset.

James Gordon Ogilvie, 1948
Vinderød kirke

Det var svært for James Gordon Ogilvie at blive anerkendt af kunstkere.

Efter krigen opstod der nye strømninger i kunstverdenen, som Ogilvie ikke følte sig tiltrukket af, og da en ny kunstkomite nedsattes på Charlottenborg følte han sig ikke hjemme her længere.

Med tiden formåede han dog at ændre stil og malede med lysere farver. Hans korte og livlige penselstrøg minder om de franske impressionister, som han stadig følte sig draget af.

I november 1960 besluttede James Gordon selv at arrangere en udstilling i lejede lokaler hos kunsthändler Bach på Gl. Strandvej i København.

Der blev da også solgt et par malerier, men udstillingen gav slet ikke den opmærksomhed, som han havde forventet.

James Gordon Ogilvie underviste i flere år på Aftenskole i Frederiksværk.

I DFJ's kantine mødtes mange voksne "elever" og nød godt af Ogilvies instruktioner i malerkunstens grundbegreber. I Halsnæs Kunstmuseums billedarkiv findes flere amatør-malerier, som har et umiskendeligt præg af at være inspireret af Ogilvies motivverden langs kanalen og byens gadestrøg.

Netop en dag i 1961 på vej hjem fra Aftenskolen blev James Gordon ramt af et hjerteanfald, som synes at have sat sit præg på de kunstneriske udfoldelser.

I de sidste år af sit liv malede han mange figurkompositioner med symbolske elementer fra bibelen og kirkekunsten.

*James Gordon Ogilvie, 1960'erne
Faraos datter*

Til sine nærmeste havde Gordon Ogilvie givet udtryk for, at han gerne ville have tilknyttet sig den katolske kirke, da han syntes bedre om den katolske symbolik. Det nåede han dog aldrig.

Den 18. marts 1972 døde James Gordon Ogilvie og efterlod sig en omfattende samling af malerier, tegninger, skitsebøger og grafiske værker.

Ogilvies hustru Cæcilia levede alene i mange år på Ørkesholm og døde som 95-årig den 16. februar 2000-

Begge ligger begravet på Vinderød kirkegård.

Er en forening stiftet i 2012 med det formål at indsamle og registrere kunst, som har relation til Halsnæs-området. Det kan konstateres, at langt over 100 mere eller mindre kendte kunstnere på deres vej har boet i eller besøgt det skønne og maleriske område mellem Kattegat, Roskilde fjord og Arresøen og foreviget deres indtryk gennem tiderne.

Mange af disse kunstværker af L A Ring, Th. Lundby, Hammershøi osv. osv. må man bevæge sig ofte langt for at kunne nyde, fordi ingen desværre i tide havde overskud af tid, økonomi eller vilje til at agte og tage vare på den lokale kunst.

I vores "moderne" tid har vi lært, at man til hver en tid skal sætte pris den kunst, der fortæller om, hvem vi er, hvad vi er og hvor vi bor.

Den bedste historie fortælles gennem ord og billeder. Halsnæs Kunstmuseum har sat sig for at holde øjne og ører åbne for at tage vare på hukommelsen udtrykt i billeder.

Vil du være med til at støtte denne opgave, så meld dig ind i foreningen Halsnæs Kunstmuseum

Indbetal 200 kr på

bankkontonummer: 0553 119717, Sparekassen Sjælland-Fyn
NB Oplys venligst email-adresse på kontingentbetalingen

Eller send en mail til: mail@halsnaes-kunstmuseum.dk

www.halsnaes-kunstmuseum.dk